

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i	CYFARFOD Y BWRDD COMISIYNWYR
Dyddiad	16 IONAWR 2012
Pwnc	DRAFFT CYCHWYNNOL O'R GYLLIDEB REFENIW AR GYFER 2012-13
Deilydd(ion) Portffolio	BYRON DAVIES (COMISIYNYDD) CYNGHORYDD H E JONES (DEILYDD PORTFFOLIO CYLLID)
Swyddog(ion) Arweiniol	GILL LEWIS SWYDDOG CYLLID 151 DROS DRO
Swyddog Cyswllt	GILL LEWIS /EINIR THOMAS
Natur a rheswm am adrodd:	
I alluogi'r Comisiynwyr i gwblhau eu cynigion cychwynnol o'r gyllideb.	

A - Cyflwyniad / Cefndir / Materion sydd angen sylw
Pwrpas yr adroddid yw i gyflwyno cyllideb ddi-gynnydd ddrafft ar gyfer 2012-13, gydag opsiynau arbedion a twf. Mae hyn yn rhan o'r broses cyllideb a gyflwynwyd oddi fewn Datganiad y Comisiynwyr ar y gyllideb a'r Strategaeth.
B - Ystyriaethau
Gweler ynghlwm

C - Goblygiadau ac Effeithiau		
1	Cyllid / Adran 151	Awdur yr adroddiad
2	Swyddog Cyfreithiol / Monitro	
3	Adnoddau Dynol	
4	Gwasanaethau Eiddo (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
5	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
6	Cydraddoldeb (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
7	Gwrthdodi a Chymdeithasol (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
8	Cyfathrebu (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
9	Ymgynghori (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
10	Economaidd	
11	Amgylcheddol (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
12	Trosedd ac Anrhefn (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
13	Cytundeb Canlyniadau	
CH – Crynodeb		
D - Argymhelliad		
Gweler rhan 7.3 o'r adroddiad		

Enw awdur yr adroddiad: Gill Lewis, Swyddog Cyllid 151

Dyddiad: 10 Ionawr 2012

Atodiadau:
A – Crynodeb cyllideb ddi-gynnydd ddrafft a twf ac arbedion
B – Rhaglen Blaenoriaethau Fforddiadwy
C – Crynodeb gan Gyfadran
D – Cyllideb 2012-13 – Arbedion Newydd Adnabyddwyd
E – Pwysau unwaith-ac-am-byth
F – Addasiadau o Dargedau Incwm
G – Pwysau ailadroddus

Papurau Cefndirol:

1. CEFNDIR

1.1 Penderfyniadau Blaenorol

1.1.1 Gofynnodd adroddiad y Comisiynwyr ym mis Gorffennaf i'r Cyfadranau ddatblygu cynigion i ddod o hyd i arbedion 5% er mwyn paratoi ar gyfer y broses o osod cyllideb ar gyfer 2012-13 a chan ragdybio y byddai Cyllid Trysorlys Cyfun 2012-13 yn gostwng yn sylweddol.

1.1.2 Yn Natganiad y Comisiynwyr ar y Gyllideb a'r Strategaeth a gyflwynwyd i'r Cyngor ar 8 Rhagfyr 2011, sefydlwyd yr egwyddorion isod ar gyfer y gyllideb ddigynnydd:-

- Mabwysiadu bwriad y bydd cynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor;
- Rhagdybio dim cynnydd mewn cyflogau;
- Cynnydd o 0.5% yn y cyfraniadau i Gronfa Bensiwn Llywodraeth Leol (o 21.5% i 22%);
- Cynnydd gwirioneddol ar gyfer chwyddiant lle mae'n rhaid gwneud hynny yn unol â'r gyfraith neu trwy gontract; ar gyfer trethi annomestig ac ati;
- Chwyddiant cyfredol ar gyfer cyflenwadau a gwasanaethau eraill.

1.1.3 Yn y cyfarfod o'r Bwrdd a gynhaliwyd ym mis Rhagfyr 2011, rhoddodd y Comisiynwyr sylw i'r cronfeydd wrth gefn a phenderfynwyd ystyried defnyddio rhan o'r rhain fel cynnig drafft wrth ddatblygu cyllideb ar gyfer 2012/13.

1.2 Y setliad terfynol ar gyfer Llywodraeth Leol

1.2.1 Ar 6 Rhagfyr, cyhoeddodd y Gweinidog ar gyfer Llywodraeth Leol a Chymunedau fanylion y setliad terfynol ar gyfer Llywodraeth Leol. Disgwylir y bydd yr adroddiad ar gyllid Llywodraeth Leol yn cael ei gyflwyno i'w gymeradwyo gan Gynulliad Llywodraeth Cymru ar 10 Ionawr 2012. Nid oedd y setliad terfynol yn cynnwys unrhyw beth annisgwyl na newidiadau sylfaenol o gymharu â'r setliad amodol.

1.2.2 Mae'r setliad terfynol yn cadarnhau nifer o drosglwyddiadau i mewn ac allan o gyllid craidd llywodraeth leol. Trosglwyddiadau yw newidiadau yn y ffordd y mae cyllid yn llifo ac, yn gyffredinol, maent yn cael effaith niwtral ar wasanaethau. Dangosir y rhain isod ond ychydig iawn o effaith a gânt ar y cyllid cyffredinol.

Trosglwyddiadau Allan:

- Mapio Gwasanaethau - £39k.

Trosglwyddiadau i Mewn:

- Deddf Iechyd Meddwl a Threfniadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid - £16k.
- Rheoliadau Gwelyau Haul £1k.

1.2.3 Mae'r setliad terfynol yn cadarnhau na fydd llawr ar gyfer blwyddyn 2012-13 (yn wahanol i'r blynyddoedd diwethaf). Amcangyfrifir bod y llawr yn werth £0.38m yn 2011-12 a £0.58m yn 2010-11 i Ynys Môn. Byddai llawr yn 2012-13 ar lefel awgrymwyd gan Sefydliad Llywodraeth Leol Cymru wedi rhoi £0.51m i Ynys Môn.

Mae newidiadau yn y setliad yn cael eu hachosi gan ddadansoddi'r ystadegau oddi fewn y fformiwla a lleihad ym mhrydau ysgol am ddim. Mae diweddarau'r ffigyrau oddi fewn y fformiwla hefyd yn cynnwys manylion ynghylch niferoedd pobl ac ystadegau eraill sy'n mesur y galw am wasanaethau'r Awdurdod. Yn y pen draw, ar gyfer yr ystadegau hyn, cyfran yr Awdurdod o gyfanswm Cymru sy'n penderfynu a yw wedi gwneud yn well neu'n waeth na gweddill Cymru.

- 1.2.4 O ganlyniad i'r diffyg llawr, ar gyfer 2012-13 mae gan Ynys Môn yr ail uchaf o ostyngiad canran yng nghyllideb y CTC.

1.3 Datganiad yr Hydref gan y Canghellor

- 1.3.1 Cyflwynodd y Canghellor Ddatganiad yr Hydref ar 29 Tachwedd 2011. Roedd yn cynnwys y ffigyrau diweddaraf ynghylch cyllid cyhoeddus a'r economi.
- 1.3.2 Er nad oedd disgwyl y byddai'n cael effaith sylweddol ar y cyhoeddiadau ar y cyllid terfynol ar gyfer 2012-13, roedd yn rhoi arwydd o'r cyfeiriad teithio.
- 1.3.3 Yn gyffredinol, roedd y Datganiad yn besimistaidd, gyda'r cywair yn fwy negyddol na'r cywair yn Natganiad y Comisiynwyr ar y Gyllideb a'r Strategaeth. Y pwyntiau allweddol oedd:
- Twf is;
  - Cymhareb uwch o ran Benthycu/Dyledion;
  - Llymder am ddwy flynedd ychwanegol tan 2016-17 (nid oes unrhyw benderfyniadau na chynlluniau wedi eu datblygu i gyflawni hyn).

Mae'r holl bwyntiau hyn yn golygu mwy o bwysau cyllidol ar Lywodraeth Cymru a fydd, yn ei dro, yn arwain at ostyngiad gwirioneddol yn y lefelau cyllido dros y tymor canol.

2. CYLLIDEB REFENIW 2012-13

2.1 Cyllideb Ddigynnydd

- 2.1.1 Mae Atodiad A yn cyflwyno'r drafft cychwynnol o'r gyllideb refeniw ddigynnydd ar gyfer 2012-13. Mae'n cymryd cyllideb derfynol 2011-12 fel y man cychwyn ac yn adlewyrchu symudiadau yn y gyllideb drwy gydol y flwyddyn, trosglwyddiadau grant, symudiadau staff, chwyddiant a newidiadau yr ymrwymwyd iddynt.

- 2.1.2 Mae'r gyllideb ddigynnydd wedi cymryd y ffactorau a ddisgrifwyd yn 1.1.2 i ystyriaeth yn unol â Datganiad y Comisiynwyr ar y Gyllideb a'r Strategaeth:

Mae chwyddiant wedi bod yn rhedeg yn llawer uwch na'r targed o 2% ar gyfer y ddwy flynedd ddiwethaf. Ar hyn o bryd, mae'n 4.8% (yn ôl Mynegai Prisiau Defnyddwyr mis Tachwedd), ac roedd ar ei anterth ym mis Medi 2011, sef 5.2%. Mae'r rhan fwyaf o'r economegwyr a Banc Lloegr yn disgwyl i'r gyfradd hon ddisgyn yn sydyn yn 2012-13 hyd at y targed 2% neu hyd yn oed yn is na hynny i 1%. Gyda hynny mewn cof, bydd y Cyngor yn cydgysylltu gyda'r ymgynghorwyr trysorlys i gael barn sy'n fwy lleol ynghylch y disgwyliadau ar gyfer chwyddiant dros y flwyddyn ariannol nesaf. Dylid nodi hefyd bod rhai ffactorau fel ynni wedi bod yn gyson uwch na chwyddiant cyffredinol dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf. Gwnaed lwfans o 10% yn y rhagdybiaeth ar gyfer chwyddiant i adlewyrchu hyn. Fodd bynnag, bydd angen monitro hyn yn ofalus oherwydd ei natur anwadal a chyfnewidiol.

- 2.1.3 Mae'r gyllideb ddigynnydd hefyd wedi gwneud lwfans ar gyfer:

Gwasanaeth Tân: Cafwyd gwybod y bydd gostyngiad o £17k yn yr ardoll.

Trethi Cenedlaethol Annomestig: Mae'r gyfradd yn y bunt ar gyfer trethi busnes wedi codi o £0.428 i £0.452 (cynnydd o 5.6%) sydd wedi arwain at gynydd net i'r Cyngor o £81k.

Disgyblion Ysgol: Er gweld cynnydd net yn nifer y disgyblion, mae'r cynnydd hwn wedi digwydd yn yr Ysgolion Cynradd. Mae'r niferoedd yn yr Ysgolion Uwchradd wedi bod yn disgyn. Oherwydd bod cyllid ar gyfer pob disgybl ysgol uwchradd (£3,430 yn CA4) yn uwch nag ar gyfer disgyblion ysgol gynradd (£2,326), mae hyn wedi arwain at ostyngiad net o £30k yn y cwantwm ysgolion.

Tunelli Gwastraff: Gostyngiad net o £314k yn y gyllideb ar gyfer cael gwared ar wastraff sy'n adlewyrchu ail-drafod y contract a arweiniodd at gostau yn disgyn o £42.55 fesul tunnell i £21.50 fesul tunnell.

Cynhyrchu Nwy ym Mhenhesgyn: Gostyngiad yng nghyllideb incwm o £136k oherwydd nad yw'r prosiect cynhyrchu trydan yn cynhyrchu cymaint o warged ag a ragamcanwyd ym mhrosiect 2009-10 - er ei fod yn parhau i fod yn brosiect ymarferol.

Costau Treth Tirlenwi: Cynnydd o £111k i adlewyrchu cynnydd o £8 fesul tunnell yn seiliedig ar ragamcan o 19,000 o dunelli.

Lwfansau Aelodau: Mae angen cynnydd o £30k dros y gyllideb diwygiedig ar gyfer y flwyddyn gyfredol i adlewyrchu'r adroddiad terfynol o'r panel cydnabyddiaeth a gyhoeddwyd yn ddiweddar. Diddymir y disgresiwn lleol ar lefelau lwfansau o 1 Ebrill ymlaen. Bydd angen cynnydd pellach o hyd at £150k pan fydd y cyflogau uwch (ynghynt y lwfansau cyfrifoldebau arbennig) yn dod yn daladwy.

- 2.1.4** Gwnaed darpariaeth ar gyfer gostyngiadau demograffig yn y gyllideb addysg, a chynyddiadau yng Ngwasanaethau Cymdeithasol a Phrifyrdd.

2.2 Risgiau ac Arian Wrth Gefn

- 2.2.1** Yn aml, mae'r ansicrwydd ynghylch cyllidebau arfaethedig oherwydd bod contract mawr allan i dendr. Mae hynny oherwydd na wyddys beth fydd y gwerth terfynol hyd nes y bydd yr ymarfer tendro wedi ei gwblhau. Mae yna nifer o gontractau gwastraff a fydd yn cael eu hail-dendro yn 2012-13 sydd wedi eu cynnwys yn y sefyllfa ddigynnydd.
- 2.2.2** Mae'r gyllideb wrth gefn flynyddol ar gyfer y broses Arfarnu Swyddi a Chostau Cyflogaeth bellach yn £900k, h.y. 2% o'r bil cyflogaeth perthnasol. Dyma oedd y gyfradd ar gyfer y ddwy flynedd ariannol ddiweddaraf. Mae hyn yn adlewyrchu penderfyniad yn 2010-11 i symud ymlaen gydag adolygiad o weithwyr tâl is, yn bennaf ar gyflog a thelir ar bwynt sefydlog. Bydd angen parhau i adolygu'r swm wrth i'r broses Arfarnu Swyddi gael ei datblygu ac unwaith y cytunir ar fethodoleg.
- 2.2.3** Mae'r arain wrth gefn 'proses' yn cynnwys £300k ychwanegol sydd i'w glustnodi ar gyfer prosiectau penodol. Ni chaniatawyd ar gyfer unrhyw arian wrth gefn contractau sylweddol yn 2012-13, ond bydd angen arian wrth gefn cyffredinol i ddelio ag unrhyw ddigwyddiadau annisgwyl yn ystod y flwyddyn.
- 2.2.4** Mae'r gyllideb hefyd yn cynnwys arian wrth gefn ar gyfer gwariant unwaith-ac-am-byth i gefnogi perfformiad a gweithrediad gweithgareddau. Mae cyllidebau meysydd adrannau yn tybio Grant Cytundeb Canlyniad £319k, ac mae £283k eisioes wedi ei ymrwymo. Y prif ansicrwydd yw; r defnydd o arian wrth gefn i gyllido costau ymyrraeth ac hefyd y posibilrwydd bydd cyfran yn cael ei ddal yn ôl petai'r cytundebau canlyniad ddim yn cael eu cyflawni. Fodd bynnag, mae £600k yn weddill o'r flwyddyn flaenorol. Bydd yn bosib cyllido rhai bidiau prosiect unwaith –ac-am-byth o'r ffynhonnell yma.

2.2.5 Mae'r gyllideb ddi-gynnydd yn tybio fod rhaglen toriadau y flwyddyn gyfredol dan y Rhaglen Blaenoriaethau Fforddiadwy yn cael eu cyflawni, ar y cyfan, ond gyda nifer fechan o ddiwygiadau i adlewyrchu'r newidiadau wybyddus a llithriad. Mae Atodiad B yn cynnwys asesiad o'r cynnydd.

2.2.6 Mae yna nifer o risgiau allweddol y mae'r Awdurdod yn eu hwynebu yn 2012-13 a all gael effaith ar gyllid wrth i'r flwyddyn fynd yn ei blaen. Ni ellir mesur rhai o'r risgiau hyn ar hyn o bryd – maent yn cynnwys, ond nid ydynt yn gyfyngedig i:

- Newidiadau mewn budd-daliadau o ganlyniad i ddiwygiadau gan y Llywodraeth i'r system fudd-dal. O 1 Ionawr 2012, daeth rheolau newydd ar gyfer budd-daliadau i rym. Mae'r rhain yn cynnwys capio faint o fudd-dal y gall unigolion ei hawlio;
- Dyfarniad Tâl – fel sydd wedi ei amlygu ym mharagraff 1.1.2, mae'r gyllideb ddigynnydd yn cymryd na fydd unrhyw ddyfarniad tâl yn 2012-13 ar gyfer gweithwyr;
- Arfarnu Swyddi - er bod cronfeydd wrth gefn wedi cronni dros nifer o flynyddoedd, ni wyddys ar hyn o bryd beth fydd canlyniad yr ymarfer ac, o gofio profiadau amrywiol awdurdodau eraill yn y Deyrnas Gyfunol, mae'n anodd ei asesu;
- Grantiau Penodol - Ar adeg cyflwyno'r adroddiad hwn, ychydig iawn o wybodaeth fanwl sydd ar gael ynghylch dyraniadau grant ar gyfer 2012-13. Mae'r sefyllfa ddi-gynnydd ar hyn o bryd yn adlewyrchu rhai grantiau ar lefelau 2011-12. Bydd angen rheoli unrhyw ostyngiadau yn lefelau'r grantiau yn 2012-13 trwy wneud gostyngiadau cyfatebol mewn gwariant, un ai yn uniongyrchol gysylltiedig â'r grant neu trwy rannau eraill o'r gyllideb;
- Cost Ymyrraeth – Parheir ansicrwydd ynglyn â chostau'r dyfodol o'r ymyrraeth ac amseriad tynnu'n ôl y Comisiynwyr. Bydd angen ystyried hyn cyn gosod y gyllideb. Mae pwysau cyferbyniol wrth ailsefydlu'r lwfansau cyfrifoldebau arbennig;
- Ailstrwythuro cymeradwyedig yr Uwch Reolwyr - Bydd hyn angen cyllideb unwaith-ac-am-byth yn 2012-13, o bosib i gynnwys trefniadau dros dro. Mae'r costau posibl yn cael eu hasesu;
- Mae'r gweithgaredd cyfredol mewn perthynas â'r orsaf bwer niwcliar posib wedi cael ei gynnwys yng nghyllidebau blaenorol. Efallai bydd angen eu diwygio o dro i dro ac mae'r pwysau ar y cyllidebau'n cael eu harolygu.

2.3 Y Bwlch Cyllidebol

2.3.1 Argymhellir bod y Comisiynwyr yn mabwysiadu'r gyllideb ddrafft ddi-gynnydd fel sail ar gyfer cyllideb refeniw 2012-13.

2.3.2 O ystyried y ffigyrau ar gyfer y Setliad Terfynol a chan gymryd y bydd cynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor byddai cynnydd yn y sylfaen dreth o 0.3% yn rhoi cynnydd cyffredinol o 5.31% (fel y penderfynwyd gan Fwrdd y Comisiynwyr ym mis Tachwedd), yn y refeniw o'r dreth gyngor. Felly, y gofyniad o ran cyllideb fforddiadwy yw:-

	£000
Cyllid Trysorlys Cyfun	92,330
Treth Gyngor	<u>26,832</u>
	<u>119,163</u>

2.3.3 Y gyllideb ddigynnydd h.y. y gyllideb cyn ystyried unrhyw dwf ychwanegol. Y bwlich yn y gyllideb gyda'r sefyllfa ddigynnydd gychwynnol ddrafft yw £3.31m.

	£000
CTC & chyllid Treth Gyngor	119,163
Bwlch yn y Gyllideb Ddi-gynnydd	<u>3,310</u>
	<u>122,472</u>

2.3.4 Roedd Datganiad y Comisiynwyr ar y Gyllideb a'r Strategaeth yn cynnwys rhagolwg lefel uchel a oedd yn dangos bwlich posib o £3.7m yn y cyllid ar gyfer 2012-13. Roedd hyn yn cynnwys rhagamcan twf o £1m. Pan ychwanegir hwn i'r ffigur bwlich yn y gyllideb di-gynnydd uchod, mae'r bwlich yn y gyllideb yn cynyddu i £4.3m, fel y dangosir yn y tabl isod. Mae'r tabl isod yn cymharu'r sefyllfa a gyflwynwyd yn Natganiad y Comisiynwyr ar y Gyllideb a'r Strategaeth gyda'r sefyllfa ddigynnydd gychwynnol:

	Rhagolwg Lefel Uchaf	Sefyllfa ddigynnydd ddrafft (plws lwfans twf £1m)	Symudiad
	£'m	£'m	£'m
Cyllideb Blwyddyn Flaenorol	118.90	118.92	0.02
Cynnydd mewn Costau	2.10	3.35	1.25
Newidiadau Demograffig (Disgyblion)	0.20	-0.27	0.07
Ariannu Cyfalaf a Llog	-0.10	-0.07	0.03
Ariannu Benthycia di-gefnogaeth	0.10	0.00	-0.10
Buddsoddi mewn Newid	0.30	0.00	-0.30
Adolygu Tâl a Graddfeydd	0.20	0.00	-0.20
Sefyllfa Ddigynnydd	121.70	122.47	0.77
Lwfans Twf	1.00	1.00	0
Cyfanswm	122.70	123.47	0.77
Arbedion	-3.70	4.31	-0.61
Cyfanswm	119.00	119.16	0.16
Ariannwyd gan:			
CTC	92.30	92.33	0.03
Treth Gyngor	26.70	26.83	0.13
	119.00	119.16	0.16

Fel y gellir gweld o'r tabl uchod, prif achos y cynnydd rhwng y ffigur rhagamcan lefel uchel yn strategaeth y gyllideb a'r gyllideb ddi-gynnydd ddrafft (gyda lwfans twf o £1m) yw bod y rhagdybiaethau ynglŷn â chwyddiant yn sylweddol uwch. Gwneir iawn am hyn gyda'r gostyngiad cyfatebol a welir mewn nifer o feysydd eraill. O ystyried hyn a'r sylwadau yn para 1.1.2, ar hyn o bryd mae chwyddiant yn ymddangos yn y Cyfadrannau yn y gyllideb ddi-gynnydd. Felly, mae elfen yn cael ei chymryd allan o gyllidebau'r gwasanaethau a'u dal fel arian wrth gefn ar gyfer materion annisgwyl y gellir ei ddefnyddio os a phan gyfyd yr angen.

3. STRATEGAETH Y GYLLIDEB

3.1 Cyfalaf

3.1.1 Mae'r gyllideb Cyfalaf yn cael ei ostwng i raddau mwy na'r gyllideb referniw. Y setliad terfynol ar gyfer 2012-13 a'r ddwy flwyddedd nesaf yw :-

Blwyddyn Ariannol	Cyllid Arwyddol o'r Setliad Terfynol £'m
2012-13	4.050
2013-14	3.605
2014-15	3.605

Yn 2011-12 gosodwyd y gyllideb cyfalaf drwy dreiglo ymlaen y gyllideb o'r flwyddyn flaenorol a thrwy :-

- Adolygu a diweddaru'r cyllidebau ar gyfer cynnal a chadw cyfalaf neu amnewid asedau sefydlog;
- Cynnwys unrhyw newidiadau gwybyddus;
- Cynnwys unrhyw grantiau newydd gwybyddus;
- Defnyddio'r cyllido Cyfalaf Cyffredinol Llywodraeth Cymru yn ogystal ag asesiad o'r derbyniadau cyfalaf oedd yn debygol i fod ar gael;
- Cynnwys arian wrth gefn o £1m;
- Cynnwys y Cyfrif Refeniw Tai yn unol â'r cynllun 30 mlynedd wedi ei ddiwygio a'i diweddaru;

Fel roedd pethau, nid oedd hi'n bosib i ddatblygu'r gyllideb a dyrannu'r arian wrth gefn.

3.1.2 Cynigir defnyddio'r un dull ar gyfer 2012-13, gyda'r arian wrth gefn sydd heb eu defnyddio'n cael eu rholio ymlaen i wneud yn iawn, ar sail unwaith-ac-am byth, am y toriadau yng nghyllideb y llywodraeth. Mae'r gwasanaethau yn datblygu cynlluniau ar gyfer :-

- Pobl hyn;
- Adfywio tai;
- Tai fforddiadwy;
- Rhesymoli ysgolion.

Yn ogystal â diweddariad sylweddol o'r Cynllun Rheoli Asedau.

3.1.3 Mae dau brosiect ysgolion sylweddol wedi cael cyllideb, a 3 o brosiectau a gyllidir gan grantiau Ewropeaidd wedi cychwyn neu ar fin gwneud. Mae cynlluniau i sicrhau y bydd cyllideb ychwanegol ar gael ar gyfer :-

- Lonydd;
- Adfywio – yn cynnwys buddiannau posibl o'r parth menter, ynys ynni a'r Rhaglen Môn Menai;
- Gwario i Arbed a chyllidebau arall mewnol ad-daladwy.

Fodd bynnag, yn gyffredinol ni fydd unrhyw gychwyniadau newydd.

3.2 Lwfans ar gyfer Pwysau Demograffig

3.2.1 Er gwaethaf hinsawdd ariannol sy'n golygu bod cyllidebau i gyd yn cael eu gostwng mewn termau real, rhaid i unrhyw strategaeth ganiatáu ar gyfer pwysau twf a blaenoriaethau.

3.2.2 Y mater cyntaf y mae'n rhaid paratoi ar ei gyfer yw'r twf na ellir ei osgoi yn nifer y defnyddwyr gwasanaeth oherwydd newidiadau demograffig. Eisoed, fe ganiateir yn awtomatig ar gyfer yr effaith a gaiff newidiadau mewn niferoedd disgyblion yn y gyllideb ddigynnydd a'r blaengynlluniau ac fe wneir newidiadau bychan mewn perthynas â hyd lonydd ag ati. Hefyd, mae lwfans wedi ei wneud ar gyfer twf demograffig Gwasanaethau Cymdeithasol oddi fewn y gyllideb ddi-gynnydd oherwydd y cynnydd ym mhoblogaeth pobl hyn a nifer cynyddol o ddefnyddwyr gwasanaeth mewn gwasanaethau oedolion arall. Fe wnaed lwfans o tua £300k mewn cyllideb flynyddol yn 2010-11 ac fe ganiatawyd £300k pellach yn 2011-12.

3.2.3 Mae'r strategaeth ariannol yn caniatáu ar gyfer twf demograffig y gellir ei ragweld, fodd bynnag, oherwydd ei fod yn anodd i fod yn gywir gyda rhagamcanion, cynhelir trafodaethau gyda'r maes gwasanaeth.

3.3 Rhagamcanion Diwygiedig

3.3.1 Gan ystyried yr hyn a ddywedwyd yn flaenorol, mae'r tabl canlynol yn dangos rhagamcan cyllidebol tair blynedd wedi'i ddiweddarau :-

	2011-12 £m	2012-13 £m	2013-14 £m	2014-15 £m
Cyllideb y Flwyddyn Flaenorol	119.4	118.9	119.2	121.5
Cynnydd mewn Costau	2.5	3.4	3.1	3.4
Newidiadau Demograffig	0.1	0.3	0.2	0.2
Ariannu Cyfalaf a Llog	-0.3	-0.1	-0.4	0.0
Ariannu benthyca digefnogaeth	0.1	0.0	0.2	0.4
Adolygu Tâl a Graddfeydd	0.0	0.0	0.4	0.4
Buddsoddi mewn newid	0.5	0.0	0.2	0
Lwfans twf	0.3	1.0	0.7	0.5
Arbedion	-3.7	-4.3	-2.1	-3.2
Cyfanswm	118.9	119.2	121.5	123.2
Ariannwyd gan LICC	93.4	92.3	93.3	93.6
Treth Cyngor	25.5	26.8	28.2	29.6
Arian wrth gefn				
	118.9	119.2	121.5	123.2

Mae'r ffigwr cyllideb yn deillio o setliad terfynog LIC. Fodd bynnag, gall hyn newid oherwydd newidiadau demograffig a'r hinsawdd economaidd cyfredol.

Yn y tabl hwn, 2011-12 fe geir crynodeb o'r hyn wnaed y flwyddyn honno a 2012-13 wedi'i gymryd o ffigyrau'r gyllideb ddigynnydd ddiweddaraf fel yr amlinellwyd yn adran 2 uchod. Mae'r rhagamcanion ar gyfer 2013-14 a 2014-15 wedi'u cymryd o'r rhai a gyflwynwyd yn Natganiad y Comisiynwyr ar y Gyllideb a'r Strategaeth, wedi'u diweddarau ar gyfer y ffigyrau CTC diweddaraf o'r setliad terfynol. Mae rhagamcanion y Dreth Gyngor yn tybio cynnydd blynyddol o 5% mewn elw, er yn ymarferol fe allai hyn gael ei wneud i fyny trwy gynnydd o 1% yn sail y Dreth a chynnydd o 4% yng ngraddfa'r Dreth Gyngor pe bai'r farchnad/sector dai yn codi yn y dyfodol.

3.3.2 Mae'r angen i wneud arbedion wedi'i drin fel ffigwr cydbwysu yn y dadansoddiad hwn. Y mae'n gyson gyda'r dadansoddiad lefel uchaf yn Natganiad y Comisiynwyr ar y Gyllideb a'r Strategaeth a gyflwynwyd fis Rhagfyr yn dweud bod angen gwneud arbedion o tua £11 miliwn dros y tair blynedd nesaf (y ffigwr gwirioneddol yma yw £9.6 miliwn ond o ystyried yr hinsawdd economaidd cyfredol a rhagamcanion cyllidebol, efallai bydd yn uwch). Mae rhagamcanu unrhyw gynnydd mewn cyflogau yn y dyfodol ar ôl cyfnod o rewi cyflogau, yn golygu bod y sefyllfa'n gwaethgu ac nid yn gwella. Fodd bynnag, o safbwynt rhagamcanion y dyfodol rhaid adolygu'r rhain a'u diweddarau ynghyd â'r gwaith o ddiweddarau'r Strategaeth Ariannol Tymor Canol i adlewyrchu unrhyw newidiadau mewn disgwyliadau i'r dyfodol.

3.4 Cynigion Arbedion

3.4.1 Yr angen i wneud arbedion refeniw ar raddfa nas gwelwyd o'r blaen yw'r prif fater yn strategaeth y gyllideb. Mae'r cynigion a roddwyd gerbron gan y cyfadrannau yn gymysgedd o arbedion, effeithlonrwydd a thorri gwasanaeth.

3.4.2 Lle bo hynny'n bosibl, mae'r cynigion ar gyfer arbedion wedi'u categorio (fel ffit gorau) fel a ganlyn:-

	£'m
Mentrau Awdurdod Eang	0
Darparwyr Eraill	0.083
Lleihad mewn gwasanaethau dewisol	1.211
Lleihau gwasanaeth	1.925
Arbedion	1.272
Effeithlonrwydd	0.226
	4.717

3.4.3 Gan dybio y bydd y swm a roddwyd o'r neilltu ar gyfer twf yn parhau yn £1.0 miliwn, bydd raid cael arbedion net o £4.31 miliwn yn 2012-13, fel yr amlygwyd yn y tabl ym Mhara 2.3.4. Mae cyfanswm yr holl gynigion arbed yn dod i £4.7m (Atodiad D) ond fe ragamcanwyd costau o £174k. Mae hyn yn golygu bod y cynigion ar gyfer cyfanswm yr arbedion net yn £4.54m. Mae'r gwasanaethau cyfreithiol hefyd wedi cyflwyno dau opsiwn i arbed a dim ond un ellir ei gymryd. Mae hyn yn lleihau cyfanswm yr arbedion net yn y cynigion i £4.51m. Cymysgedd yw'r arbedion hyn o gwtogi staff, cynhyrchu incwm a lleihau gwasanaeth (swm sylweddol o'r rhain).

3.4.4 Nid yw'r cynigion ar gyfer arbed yn cynnwys lwfans ar gyfer unrhyw ddiswyddiadau a ragwelir, gweler para 3.4.7.

3.4.5 Mae'r rhan fwyaf o'r cynigion hyn i arbed o fewn y categorïau uchod yn cael effaith ar ddarparu gwasanaeth, a bydd yn rhaid ystyried hynny pan yn penderfynu pa opsiynau i'w pecynnu.

3.4.6 Bydd y cynigion yn dibynnu hefyd ar amcanion y Comisiynwyr. Mae yna bosibilrwydd na fydd pob un o'r cynigion sydd wedi cael eu cyflwyno'n cael eu gweithredu, ac mae rhai angen eu gwirio ymhellach, mae rhai nad ydynt yn newydd nac yn uchelgeisiol a bydd llawer yn cymryd amser i ddarparu arbedion.

3.4.7 Mae rhai o'r cynigion hyn i arbed yn golygu lleihau niferoedd staff gyda rhai ohonynt yn bosibl trwy "symudiadau staff naturiol". Mae'r cynigion arbed ar hyn o bryd yn tybio gwerth blwyddyn lawn o arbedion mewn perthynas â gostyngiadau mewn staffio. Mae yna risg amseru yn gysylltiedig â'r rhain, - os na chaiff nifer y staff ei leihau ar 1 Ebrill, yna ni fydd yr arbediad llawn yn cael ei gyflawni. Y mae hefyd yn debygol y bydd yna gostau diswyddo staff ynglŷn â gwneud unrhyw arbedion. I'r pwrpas hwn, bydd rhaid mynd i mewn i'r arian wrth gefn. Fe gyflwynwyd adroddiad ar yr arian wrth gefn i'r Comisiynwyr ym mis Rhagfyr 2011 pan penderfynwyd i ddefnyddio hyd at £1m o'r Balansau Cyffredinol a £300k o'r arian wrth gefn.

3.4.8 Argymhellir:

- (a) y dylai'r Comisiynwyr edrych i wneud digon o arbedion yn 2012-13 i allu balansio'r gyllideb refeniw heb ddefnyddio arian wrth gefn;
- (b) y dylai'r Comisiynwyr gynllunio i gwrdd â chostau diswyddo na ellir eu hosgoi neu gostau unwaith-ac-am-byth arall o gyflawni arbedion o'r arian wrth gefn.

4 PECYN CYLLIDEB REFENIW 2012-13

4.1 Bidiau Twf a Phwysau

- 4.1.1** Roedd yna lwfans o £1.0 miliwn yn y rhagamcan lefel uchaf gyflwynwyd yn Natganiad y Comisiynwyr ar y Gyllideb a Strategaeth ar gyfer twf.
- 4.1.2** Dylid nodi hefyd bod y cynigion twf canlynol wedi cael eu cyflwyno, fe ragwelir bod iddynt newid contractyddol neu swyddogaeth statudol/reoleiddiol:

Trosglwyddo Data Electronig	£10k
<ul style="list-style-type: none"> • Cyllid-unwaith-ac-am-byth i gwrdd â'r newidiadau arfaethedig yn y ffiniau/ardaloedd etholaethol. 	
Contract Prydau Ysgol	£20k
<ul style="list-style-type: none"> • Cost unwaith-ac-am-byth oherwydd bod y contract prydau ysgol yn dod i ben yn 2013 ond bydd yr ymarfer ail-dendro yn dechrau yn 2012. 	
Partneriaeth Baner Las/Moroedd Glas – Dyfroedd Nofio	£30k
<ul style="list-style-type: none"> • Newidiadau mewn rheoliadau yn golygu bod angen arddangos arwyddion newydd o 1 Ebrill 2012. 	
Glanhau Strydoedd	£190k
<ul style="list-style-type: none"> • Newidiadau mewn deddfwriaeth yn dod i rym sy'n golygu bod yn rhaid i'r driniaeth fod trwy broses ddiwydiannol yn hytrach na'u hanfon i'r fferm i'w compostio. 	
Remandio Gorchmynion Llys	£29k
<ul style="list-style-type: none"> • O 1 Ebrill, bydd costau llawn Remandio Gorchmynion Llys yn disgyn ar yr Awdurdod. Cyn hyn, nid oedd rhaid i'r Awdurdod ond cyllido trydedd ran y costau. 	
Cynghorydd Personol Gwasanaethau Plant	£27.5k
<ul style="list-style-type: none"> • Mae hwn yn angen statudol y bydd yn rhaid i'r Awdurdod ymgymryd ag ef ar gyfer pobl ifanc sy'n gadael gofal. 	

Cyfanswm y cynigion uchod yw £306k. Dylid nodi bod y rhestr dwf yn atodiadau E - G yn cynnwys llawer iawn mwy o gynigion na hyn. Fe ellir derbyn y rhain, ond bydd angen naill ai cynigion pellach i arbed, nodi cynigion pellach i arbed neu beidio â chyflawni rhai o'r uchod.

4.1.3 Mae Atodiad C yn dangos cyfanswm o £2.69m ar gyfer y cyfan o'r cynigion twf/pwysau a gyflwynwyd. Pan fydd y swyddogaethau contractyddol/Statudol/Rheolaethol uchod wedi'u symud ymaith, mae cyfanswm y bidiau sy'n weddill yn £2.384m.

5 CYLLIDEB YSGOLION

5.1 Rhoddwyd cyllidebau dangosol i ysgolion yn ystod Rhagfyr 2011. Dilynwyd hyn gan gyfarfod gyda'r Ysgolion Uwchradd ar 9 Ionawr 2012. Yn y cyfarfod rhoddwyd ffigurau dangosol i'r ysgolion o'r lefel o'r arbedion efallai y gofynnir iddynt ei wneud ar canranau gwahanol. Mae'r rhain fel a ganlyn :-

Canran	Cyfanswm (£m)
1%	0.3
2%	0.6
3%	0.9
4%	1.2
5%	1.6

5.2 Mae'r holl ragdybiaethau a wnaed i'r gyllideb ysgolion wedi bod yr un fath a'r cyfadrannau eraill oddi fewn i'r Awdurdod. Yr eithriad i hyn yw nad yw'r Awdurdod, ar hyn o bryd, wedi gofyn am lefel benodol o arbedion. Bydd y cais yma yn ddibynnol ar sefyllfa cyffredinol yr Awdurdod a'i flaenoriaethau. Dylid hefyd nodi bod yr holl argymhellion uchod ac oddi fewn i baragraff 7.3 yn berthnasol i gyllidebau ysgolion.

5.3 Bydd ymgynghoriad pellach â'r ysgolion, yn cynnwys y fforwm ysgolion, yn ystod y cyfnod ymgynghori yma.

6 Y SEFYLLFA GYFFREDINOL

Mae'r tabl isod yn dangos y sefyllfa gyffredinol ddrafft ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn

	£'m
Bwlch	3.31
Swyddogaethau Contractyddol/Statudol a Rheolaethol	0.306
Cyfanswm	3.616
Cyfanswm y Cynigion Arbedion Net	4.510
Arbedion yn weddill	0.894

Mae yna nifer o ystyriaethau sydd angen eu hystyried wrth osod y gyllideb derfynol fel a ganlyn:

- Defnyddio'r arbedion sy'n weddill i ariannu rhai o'r cynigion pwysau/twf yn Atodiad C;
- Rhoi'r arbedion sydd ar ôl yn ôl i'r Gwasanaethau;
- Rhoi'r arbedion sy'n weddill o'r neilltu fel arian wrth gefn;
- Gofyn am arbedion pellach gan y meysydd gwasanaeth er mwyn cyllido twf/pwysau pellach yn Atodiadau E - G;
- Gofyn am arbedion pellach yn lle'r rhai sydd ar y rhestr ar hyn o bryd yn Atodiad D.

7 MATERION I'W PENDERFYNU

7.1 Nid yw cynnwys Strategaeth y Gyllideb wedi'i bennu, ond yn hytrach mae'r amserlen angen cydweithrediad y Comisiynwyr a'r Aelodau a'r Cyngor llawn os yw am gael ei mabwysiadu ym Mawrth 2012.

7.2 Fe drefnwyd gweithdy ar gyfer 24 Ionawr 2012 i fynd drwy'r opsiynau am dwf ac arbedion. Dylai cwblhau dogfen ymgynghori sy'n delio â materion cyllideb flynyddol a strategaeth fodloni gofynion y Cyfansoddiad ac ymgynghori cyhoeddus.

7.3 Mae'r adroddiad hwn wedi argymhell:-

- Bod y Comisiynwyr yn mabwysiadu'r gyllideb ddi-gynnydd ddrafft fel sail ar gyfer cyllideb referniw 2012-13;
- Bod y Comisiynwyr yn ceisio gwneud digon o arbedion yn 2012-13 i gydbwysu'r gyllideb referniw heb ddefnyddio arian wrth gefn;
- Bod y Comisiynwyr yn cynllunio i gwrdd â chostau diswyddo na ellir eu hosgoi neu gostau arall unwaith-ac-am-byth o gyflawni arbedion o arian wrth gefn.
- Nodi'r bwriadau mewn perthynas â'r cyllidebau cyfalaf.

ATODIAD A - Crynodeb Cyllideb Drafft Ddigynnydd, tyfiant ac Arbedion

Cyfadran	Sefyllfa Ddigynnydd Drafft	Cynigion Arbedion (Net o gostau ac eithrio diswyddo)	Bidiau Tyfiant	Cyfanswm
Addysg (yn cynnwys Ysgolion)	50,177	-1,115	287	49,349
Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol	28,241	-1,735	506	27,012
Amgylcheddol a Thechnegol	21,305	-1,244	829	20,890
Cyllid	3,930	-223	500	4,207
Prif Weithredwr	4,266	-226	568	4,608
Ardollau	3,223			3,223
Corfforaethol a Democraataidd	2,249			2,249
Cyfanswm	113,391	-4,543	2,690	111,538
Costau Corfforaethol a Democraataidd				0
Ardollau				0
Ariannu Cyfalaf a Llog	7,077			7,077
Cyfraniadau o Gyfrifon Allanol				0
Arian wedi'i Glustnodi	1,450			1,450
Mentrau Blaenoriaethau Fforddiadwy	-255			-255
Arian Wrth Gefn - Proses	1,353			1,353
Arian Wrth Gefn - Etholiadau Cymunedol	20			20
Arbedion i'w darganfod				0
Cytundeb Gwella / Cytundeb Canlyniad	-241			-241
Ad-daliadau	-357			-357
Trosglwyddiad i Grant Cynnal Refeniw	0			0
Heb ei ddyrannu				0
Arian Wrth Gefn - Cyffredinol				0
Cyfraniadau o Balansau				0
Rhyddhad Dewisol o'r Dreth	35			35
Cyfanswm	122,473	-4,543	2,690	120,620
Ariannu Gan:				
CTC	92,331			92,331
Y Dreth Gyngor	26,832			26,832
Cyfnaswm Ariannu	119,163	0	0	119,163
BWLCH	3,310	-4,543	2,690	1,457

ATODIAD B

Crynoir y cynnydd ar y Rhaglen Blaenoriaethau Fforddiadwy yn y tablau atodol. Bydd y rhan fwyaf o'r rhaglen yn cael ei gyflawni yn 2012-13, yn cynnwys cynnydd ar y prosiectau lithrwyd yn ystod 2011-12.

Y prif ostyngiadau yw :-

- S41** Telerau ac amodau teithio = £120k
Rhagamcanion gostyngedig o arbedion oherwydd newid yng ngraddfa Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi.
- S4** Dewis o fynediad i daliadau = £40k
Gostyngiad yn asesiad arbedion.
- S31** Trafnidiaeth - ddim yn mynd yn ei flaen = £150k.
- S39** Trefniadau gweithio hyblyg – ddim yn mynd yn ei flaen = £50k.
- S15** Rhesymoli Gwasanaeth Llyfrgell – cyfrif dwywaith = £21k.

Cyfanswm gostyngiad o £386k oherwydd gostyngiad yn arbedion. Nid yw £71k pellach ar gael yn 2012-13 o ganlyniad i aildrefnu i 2013-14 a blynyddoedd y dyfodol.

Mae S27 yn brosiect arall lle mae amheuan ynglyn ag os yw'n gyraeddadwy neu pheidio, sef ailfodelu Gwarchod y Cyhoedd. Bydd hyn yn cael ei adolygu a'i gytuno cyn y cynnig cyllideb terfynol.

ATODIAD B

Rh B Ff 2011 / 12						
Cyfeitem	Enw Prosiect / Tasg	2011/12 Cyllideb	Arbedion cyflawnwyd Rhagfyr 11	Rhagolwg	Amrywiant	Sylwadau
Effeithlonrwydd						
S1	Arbed Arian	£50,000	£0	£0	-£50,000	Heb gyflawni arbedion yn 2011/12 llithro yn 12/13
S3	Caffael	£50,000		£50,000	£0	Busnes arferol
S17	Cynlluniau Hyfforddeion Proffesiynol	£160,000	£160,000	£160,000	£0	Arbedion ar targed 11/12
S21	Effeithlonrwydd Ynni	£17,000	£0	£0	-£17,000	PID newydd yn arwain i'r llithro i 12/13
S29	Rheoli Fflyd	£15,000		£10,000	-£5,000	Problemau caffael wedi arwain i ail graddoli
S39	Trefniadau Gweithio Hyblyg	£50,000	£0	£0	-£50,000	Trafodaethau'n cymryd lle, disgwylir arbedion yn 12/13
S40	Adolygiadau Trefniadaeth a Rheoli	£800,000	£800,000	£800,000	£0	
S41	Telerau ac Amodau Teithio Staff	£280,000	£0	£0	-£280,000	Targed is oherwydd newid graddfa
S12	Gostyngiadau yng Nghyllideb Refeniw'r Gwasanaeth Hamdden	£215,000	£85,500	£114,000	-£101,000	Diwygio graddoli prosiect gan gyflawni arbedion yn y dyfodol
S44	Parcio i Staff a Chynghorwyr	£4,000	£4,000	£4,000	£0	Arbedion ar targed 11/12
S43	Priffyrdd - Amrywiol	£61,000	£61,000	£61,000	£0	Arbedion ar targed 11/12
S45	Disgownt i Bobl Sengl	£150,000	£150,000	£150,000	£0	Prosiect ar darged i'w gwblhau ym mis Rhagfyr / Ionawr
Partneriaeth						
S6	Darparu Gofal Cartref	£110,000	£110,000	£110,000	£0	Cyflawnwyd yr arbedion yn ol Adran Gwas Cym
S31	Trafnidiaeth	£50,000	£0	£0	-£50,000	Problemau gyda adroddiad WYG
Canolbwytio						
S22	Adolygu Syniadau a Chyfleusterau y mae'r Cyngor yn berchen arnynt ac yn eu Rheoli	£21,000	£21,000	£21,000	£0	Cyflawnwyd ar darged
S25	Rheoli Asedau	£25,000	£0	£0	-£25,000	Y farchnad wedi cyfyngu, dim arbedion yn y flwyddyn
Moderneiddio						
S8	Gofal Dydd i Bobl Hyn	£30,000	£30,000	£30,000	£0	Cyflawnwyd yr arbedion yn ol Adran Gwas Cym
S13	Rhesymoli Ysgolion gan gynnwys ysgolion uwchradd				£0	Pryderus ynglyn ag os yw'r arbedion yn gyraeddadwy
S15	Rhesymoli'r Gwasanaeth Llyfrgell	£41,000	£20,000	£20,000	-£21,000	Gostyngiad o £21k wedi ei gyflawni yn 10/11
S9	Ailfodelu Anableddau Dysgu	£100,000	£100,000	£100,000	£0	Cyflawnwyd yr arbedion yn ol Adran Gwas Cym
S10	Meini Prawf Cymhwyster	£587,000	£587,000	£587,000	£0	Cyflawnwyd yr arbedion yn ol Adran Gwas Cym
Llehu						
S4	Adolygu a mabwysiadu ffyrdd newydd o dalu	£50,000			-£50,000	Cyflawnir yn ystod 12/13
TOTAL		£2,866,000	£2,128,500	£2,217,000	(£649,000)	

Rh B Ff 2012 / 13

Cyf eitem	Enw Prosiect / Tasg	2011/12 Cyllideb	Arbedion cyflawnwyd Rhagfyr 11	Rhagolwg	Amrywiant	Sylwadau
Effeithlonrwydd						
S3	Caffael	£100,000		£100,000	£0	Busnes arferol
S1	Arbed Arian	£0		£50,000	£50,000	Llithriad o 2011/12
S17	Cynlluniau Hyfforddeion Proffesiynol	£95,000		£95,000	£0	Arbediad busnes arferol
S21	Effeithlonrwydd Ynni	£12,000		£17,000	£5,000	PID newydd yn dilyn llithriad yn y prosiect wrth 1 mlynedd
S29	Rheoli Fflyd	£30,000		£30,000	£0	Llithriad o 11/12
S39	Trefniadau Gweithio Hyblyg	£25,000		£25,000	£0	Trafodaethau'n cymryd lle, disgwyliar arbedion yn ystod 12/13
S40	Adolygiadau Trefniadaeth a Rheoli	£100,000		£100,000	£0	Arbedion ar darged 11/12
S41	Telerau ac Amodau Teithio Staff	£70,000		£230,000	£160,000	Amcan yn is oherwydd newid graddfa
S12	Gostyngiadau yng Nghyllideb Refeniw'r Gwasanaeth Hamdden	£85,000		£127,000	£42,000	Diwygio graddoli prosiect gan gyflawni arbedion yn y dyfodol
S44	Parcio i Staff a Chynghorwyr	£31,000		£31,000	£0	Angen adolygu'r targed yn 2012/13
S43	Priffyrdd - Amrywiol	£42,000		£42,000	£0	Arbedion ar darged 11/12
Partneriaeth						
S19	Cydweithio yn y maes Camerâu Goruchwyllo	£60,000		£60,000	£0	Cynllun prosiect newydd yn ei le yn dangos wedi cwblhau 96%
S6	Darparu Gofal Cartref	£20,000		£20,000	£0	Cyflawnwyd yr arbedion yn ol Adran Gwas Cym
S31	Trafnidiaeth	£100,000			-£100,000	Problemau gyda adroddiad WYG - er efallai mae posib cyflawni arbedion sylweddol yn ystod 12/13
Canolbwytio						
S25	Rheoli Asedau	£25,000		£50,000	£25,000	Llithriad a disgwyliar cyflawni targed 12/13
Moderneiddio						
S8	Gofal Dydd i Bobl Hyn	£20,000		£20,000	£0	Arbedion ar targed 12/13
S13	Rhesymoli Ysgolion gan gynnwys ysgolion uwchradd				£0	Arbedion ar darged 12/13
S15	Rhesymoli'r Gwasanaeth Llyfrgell	£10,000		£10,000	£0	Arbedion ar darged 12/13
S9	Ailfodelu Anableddau Dysgu	£100,000		£100,000	£0	Cyflawnwyd yr arbedion yn ol Adran Gwas Cym
S10	Meini Prawf Cymhwyster	£250,000		£250,000	£0	Cyflawnwyd yr arbedion yn ol Adran Gwas Cym
S30	Toiledau Cymunedol	£30,000		£30,000	£0	Cymeradwydwaeth Pwyllgor Ionawr 2012
Lehau						
S27	Gwarchod y Cyhoedd	£135,000		£135,000	£0	Cynydd y prosiect ddim yn glir
S4	Adolygu a mabwysiadu ffyrdd newydd o dalu	£50,000		£60,000	£10,000	Arbediad disgwyliedig yn 12/13
TOTAL		£1,390,000		£1,582,000	£192,000	

Blwyddyn	Cyllideb	Rhagolwg diwygiedig	%	Amrywiant
2011/12	£2,866,000	£2,217,000	77.4%	-£649,000
2012/13	£1,390,000	£1,582,000	113.8%	£192,000
2 Year Summary	£4,256,000	£3,799,000	89.3%	-£457,000

Blwyddyn	Arbedion £'M
2011/12	2.866
2012/13	1.285
2013/14	1.425
2014/15	0.640
2015/16	0.180
Total	6.396

Crynodeb Rh B Ff		2011/12	2012/13	Cyfanswm
S31	Trafnidiaeth	-£50,000	-£100,000	-£150,000
S41	Telerau ac Amodau Teithio Staff	-£280,000	£160,000	-£120,000
S4	Adolygu a mabwysiadu ffyrdd newydd o dalu	-£50,000	£10,000	-£40,000
S45	Disgownt i Bobl Sengl			
S15	Rhesymoli'r Gwasanaeth Llyfrgell	-£21,000		-£21,000
S39	Trefniadau Gweithio Hyblyg	-£50,000		-£50,000
	Cyfanswm	-£451,000	£70,000	-£381,000
	Llithriad			
S12	Gostyngiadau yng Nghyllideb Refeniw'r Gwasanaeth Hamdden	-£101,000	£42,000	-£59,000
S1	Arbed Arian	-£50,000	£50,000	£0
S21	Effeithlonrwydd Ynni	-£17,000	£5,000	-£12,000
S29	Rheoli Fflyd	-£5,000		-£5,000
S25	Rheoli Asedau	-£25,000	£25,000	£0
CYFANSWM		(£198,000)	£122,000	(£76,000)

ATODIAD C

	ARBEDION	PWYSAU UNWAITH-AC-AM- BYTH	PWYSAU TARGED INCWM	PWYSAU AILADRODDUS	CYFANSWM PWYSAU
Prif Weithredwr	0.226	0.290		0.278	0.568
Addysg a Gwasanaethau Hamdden	1.255	0.079	0.144	0.064	0.287
Amgylcheddol a Thechnegol	1.276	0.100	0.314	0.415	0.829
Cyllid	0.223			0.500	0.500
Gwasanaethau Cymdeithasol a Tai	1.737			0.507	0.507
CYFANSWM	4.717	0.469	0.458	1.764	2.691

Atodiad D - Cyllideb 2012-13 - Arbedion Newydd Adnabyddwyd

Teitl	Disgrifiad	Rhagacaniad Cyfredol £'m	Costau Cysylltiedig £'m	Goblygiadau'r Cynnig
Prif Weithredwr:				
Swyddogaethau Gwasanaethau Cefnogi	Gostyngiad yn lefel cefnogaeth y gall ei ddarparu gan y Gwasanaethau Cefnogi i'r Awdurdod a gwasanaethau rheng flaen	0.158		Gostyngiad yng nghapasiti y gwasanaeth cefnogi, a fydd yn tanseilio ymhellach y cefnogaeth angenrheidiol i'r Awdurdod ar faterion statudol a rheoleiddiol.
Datblygu Economaidd	Rhesymoli Gwasanaeth	0.068		Mae canlyniad i'r cynllunio ymlaen, a fydd yn sicrhau fod effeithiau gwasanaeth yn cael eu lliniaru gan ddulliau effeithlon arall o ddarparu gwasanaeth
Addysg a Gwasanaethau Hamdden:				
Llyfrgelloedd a Gwasanaethau Gwybodaeth, gostyngiadau gwasanaeth	Gostyngiad yn narpariaeth Gwasanaeth ac ad-drefnu'r gwasanaeth llyfrgell.	0.026		Gostyngiad yn oriau gweithredol i'r gwasanaeth a dyrniadau i gronfeydd penodol
Gwasanaeth Amgueddfeydd a Diwylliant	Cynyddiad yng nghynrychiad incwm ac adolygiad o wariant, prosiect posibl i leihau costau ynni	0.059		Fel y disgrifiad
Addysg - Cyllidebau Canolog	Adolygu darpariaeth Gwasanaeth, cynhyrchiad arbedion o ailgyflenwi Ysgol Coed Menai ac adolygiad o'r cyllidebau presennol ar gyfer defnydd gorau	0.801		
Hamdden	Adolygu a rhesymoli darpariaeth gwasanaeth	0.369	0.140	Cau pwll nofio, allanoli canolfan hamdden a thynnu'n ôl cyfleusterau Parciau a Thu Allan
Amgylcheddol a Thechnegol:				
Adolygiad Gwasanaeth Eiddo	Adnabod arbedion effeithlonrwydd ac ailgyflunio gwasanaeth	0.153	0.032	Byddai'r cynnig yma angen buddsoddiad o flaen llaw ar eitem cyfalaf
Cynnydd yng nghynrychu	Adolygu gwasanaeth y gellir codi amdanynt a'r rhai na allwn, i macsimeiddio'r incwm	0.13		Cynnyddu codi am wasanaethau dewisiol
Ailstrwytho Gwasanaeth	Ailstrwythuro gwasanaeth i gwrdd a phwysau a galwadau sy ar ddod	0.148		Edrych i amsugno oddi fewn y strwythur staffio newydd
Cau gwasanaethau	Cau toiledau cyhoeddus	0.26		Bydd angen mabwysiadu strategaeth arall
Contractau ac adolygiad lefel gwasanaeth	Gostyngiad yn manylebau gwasanaeth ar gyfer gwasanaethau a ddarperir i'r Cyngor	0.14		Gostyngiad yn amllder darpariaeth gwasanaethau a manylebau newydd cytunedig ar gyfer gwastraff gweddilliol
Adolygiad Cynnal a Chadw Priffyrdd	Gostyngiad yn lefel cynnal a chadw'r priffyrdd ar draws y sir	0.445		Canlyniad hyn bydd llai o gynnal a chadw o phriffyrdd a llwybrau

Teitl	Disgrifiad	Rhagacaniad Cyfredol £'m	Costau Cysylltiedig £'m	Goblygiadau'r Cynnig
Cyllid:				
Gostyngiad mewn Gwasanaeth	Gostyngiad i Swyddogaethau Cyllid a TG ar draws yr Awdurdod	0.223		Roedd toriad yn y gwasanaethau yma llynedd a byddai toriad arall yn tanseilio ymhellach y gallu swyddogaeth i gefnogi'r Awdurdod sydd eisioes wedi ei wanhau
Gwasanaethau Cymdeithasol a Tai:				
Ailstrwytho Gwasanaethau Tai a chynhyrchu incwm	Ailstrwytho swyddogaeth gwasanaethau tai i sicrhau ei fod yn cwrdd a'r gofynion. Cynhyrchu incwm o fuddsoddiadau a wnaed yn 2011-12.	0.057	0.002	Problemau posibl hefo salwch neu digwyddiadau annisgwyl a ellir godi
Adolygiad Gwasanaethau Plant	Arbedion cynhyrchwyd o'r gweithredu a wnaed yn 2011-12	0.235		Gweithredau mewn perthynas a Queens Park a Bryn Hwfa
Gostyngiadau Gwasanaeth	Adolygu rhaglen gweithgareddau a ddarperir ar hyn o bryd	0.05		Gostyngiad o'r lefelau cyfredol
Effeithlonrwydd Gwasanaeth	Adnabod ffynonellau arall o gyllideb	0.089		
Arbedion Gwasanaeth	Cyllidebau darfodedig	0.017		Cyllideb heb ei ddefnyddio
Adolygiad Trydydd Sector	Adolygu buddsoddiadau cyfredol yn y trydydd sector	0.033		Adolygu dyraniad cyllideb
Rhesymoli Gwasanaeth	Adolygu comisiynu oddi fewn y gwasanaeth i sicrhau fod pecynnau gofal ar y lefel priodol	1.256		Adolygu pecynnau gofal
Cyfanswm	Cyfanswm	4.717	0.174	

Atodiad E - Pwysau unwaith-ac-am-byth:

Teitl	Disgrifiad	Statudol/ Dewisiol	Rhagamcan Cyfredol £'m
Prif Weithredwr:			
Prosiect Llywodraethu Gwybodaeth	Yn unol ag argymhellion adroddiad archwilio PWC ar Llywodraethu Gwybodaeth i sicrhau ei fod yn cael ei weithredu a'i wreiddio gan y Cyngor. Bydd yr argymhellion yn lliniaru yn erbyn y risg real o'r Cyngor yn torri'r rheoliadau o ran gwarchod data - a fydd yn denu dirwyon sylweddol.	Dewisiol	0.055
Trosglwyddo Data etholiadol	Adnoddau i cefnogi trosglwyddo data etholiadol o'r ffiniau presennol i'r adrannau etholiadol newydd (tebygol) yn ystod 2012.	Gorfodol	0.010
Prosiect Rheoli Cwynion	Gweithredu system fodel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus ar Ganmoliaeth a Cwynion - i sicrhau perchnogaeth o reoli cynion.	Dewisiol	0.125
Cronfa Capisiti i gyrru ymlaen symud strategol tuag at cyngor yn canolbwyntio ar y dinesydd	Cronfa arian sefydlu i gefnogi gwellianau a rhaglenni newid sefydliadol tuag at sefydliad sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau ac sydd yn canolbwyntio ar y dinesydd a'r gymuned. Newid diwylliannol a symud strategol yn niwylliant a'r sefydliad yn arwain at Awdurdod yn canolbwyntio mwy ar y dinesydd a'r gymuned. Buddiannau ehangach yn enw da, hyder a llywodraethu cyffredinol.	Dewisiol	0.100
Addysg a Hamdden:			
Contract Prydau Ysgol	Ymgynghoriaeth am aildendro'r contract, sy'n digwydd pob tair mlynedd. Mae'r contract yn dod i ben yn Awst 2013, ond mae'r tendro yn cychwyn yn 2012.	Gorfodol	0.020
Canolfan Hamdden Caergybi	Colli incwm oherwydd cau am 10 wythnos i osod uned adfer gwres newydd.	Dewisiol	0.040
Canolfan Hamdden Plas Arthur	Colli incwm oherwydd cau am 10 wythnos i osod uned adfer gwres newydd.	Dewisiol	0.019
Amgylcheddol a Thechnegol:			
Polisi Goleuadau stryd rhan o'r nos	Cyflymu gweithredu'r polisi cyfredol i osod offer a chyfarpar goleuo.	Dewisiol	0.100
Cyfanswm			0.469

Atodiad F - Addasiad o Dargedau Incwm

Teitl	Disgrifiad	Statudol/ Dewisol	Rhagamcaniad Presennol £'m	Rheswm am Bwysedd
Addysg & Hamdden				
Cyllideb Prydau Ysgol	Diffyg presennol yn 2011/12 i'w ddisgwyl i fod yn ailadroddus yn 2012/13 a thu hwnt	Dewisol	0.050	Mae hyn oherwydd y nifer sy'n derbyn prydau ysgol
Cwrs Golff Llangefni	Lleihau cyllidebau incwm i adlewyrchu disgwyliadau gwirioneddol.	Dewisol	0.030	Y gyllideb incwm ar hyn o bryd ar lefel afrealistig ar gyfer lefel y galw am y gwasanaeth.
Gwasanaethau Hamdden - Rhewi arfaethedig mewn Ffioedd a Thaliadau	Rhewi Taliadau ar y swm presennol	Dewisol	0.064	Rhagwelir gostyngiad yn galw o ganlyniad i unrhyw gynnydd
Amgylchedd & Thechnegol				
Rhent y Ganolfan Fusnes	Dileu cyllideb Incwm ar gyfer y safle a ddefnyddir gan Uned Datblygu Economaidd	Dewisol	0.077	Rhagwelwyd y byddai busnesau yn meddiannu'r safle. Pan ni wireddwyd hyn, y defnydd gorau oedd i wasanaethau'r Cyngor i seilio gwasanaethau yma. Felly nid yw disgwyliadau incwm cychwynnol wedi eu gwireddu.
Caniatadau cefnogi Ynys Ynni	Gwrthbwyso colli incwm ffioedd sy'n codi o ostyngiad grant o lefelau 2011/12	Dewisol	0.055	Colled Grant PDfW
Ffioedd Cynllunio	Gwrthbwyso colli incwm ffioedd sy'n deillio o ddirywiad mewn diwydiant datblygu a'r posibilrwydd o golli ffioedd o'r Parth Menter Datblygu Lleol	Dewisol	0.063	Mae'r dirywiad economaidd presennol wedi arwain at geisiadau is ar gyfer datblygiadau
Rheoli Ffioedd Adeiladu	Gwrthbwyso colli incwm ffioedd sy'n deillio o ddirywiad mewn diwydiant datblygu a'r posibilrwydd o golli ffioedd o'r Parth Menter Datblygu Lleol	Dewisol	0.065	Mae'r dirywiad economaidd presennol wedi arwain at geisiadau is ar gyfer datblygiadau
Targed Incwm Marchnad YM	Lleihad mewn targedau incwm i adlewyrchu'r gwir incwm sy'n debygol o gael ei gyflawni	Dewisol	0.054	Oherwydd gostyngiad yn galw y farchnad
Cyfanswm			0.458	

Atodiad G - Pwysau Ailadroddus

Teitl	Disgrifiad	Statudol/ Dewisol	Rhagamcan Cyfredol £'m	Rheswm am y Pwysau
Prif Weithredwr:				
Cryfhau Gwasanaethau	Cynyddu capasiti adnoddau dynol a rhoi sylw i bwysau cyllidebol oddi fewn sgrwtini i alluogi'r Awdurdod i gyflawni ei ddyletswyddau statudol.	Dewisol	0.145	Roedd toriadau yn y gwasanaethau yma llynedd a byddai unrhyw ostyngiadau pellach yn tanseilio ymhellach gall y swyddogaeth sydd wedi ei wahanu'n barod, i gefnogi'r Awdurdod
Grwp Prosiect Llywodraethu Gwybodaeth - Costau Ailadroddus	Yn unol ag argymhellion adroddiad archwilio PwC ar Lywodraethu Gwybodaeth i sicrhau ei fod yn cael ei weithredu a'i wreiddio gan y Cyngor. Bydd yr argymhellion yn lliniaru yn erbyn y risg real o'r Cyngor yn torri'r rheoliadau o ran gwarchod data - a fyddai'n yn denu dirwyon sylweddol	Dewisol	0.045	I sicrhau fod argymhellion adroddiad archwilio'r PwC ar Lywodraethu Gwybodaeth yn cael ei wreiddio gan y Cyngor. I liniaru'r risg real o'r Cyngor yn torri'r rheoliadau o ran gwarchod data.
Prosiect Rheoli Cwynion - Costau Ailadroddus	Gweithredu system fodel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus ar Ganmoliaeth a Cwynion - i sicrhau perchnogaeth o reoli cynwion	Dewisol	0.088	Mae'r Cyngor yn bwriadu gweithredu system fodel Canmoliaeth a Cwynion yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae'r prosiect wedi ei adnabod fel elfen allweddol o ymgysylltiad cymunedol ac mae'n rhyngwynebu â materion allweddol sefydliadol arall sy'n tanseilio'r broses adfer.
Addysg a Hamdden:				
Cynnal a Chynyddu Cefnogaeth i Wasanaethau	I gynnal y cyflenwad staffio o fewn Lles Addysg a Datblygu Chwaraeon, a gyllidebwyd yn flaenorol o ffynonellau arall - bydd yn cynorthwyo i wella graddfeydd presenoldeb ac hyrwyddo gweithgareddau iechyd. Mae Swyddogion Lles Addysg yn chwarae rôl allweddol yn hyrwyddo cynhwysiant cymdeithasol a gweithio hefo teuluoedd difreintiedig mewn ardaloedd amddifad.	Dewisol	0.064	Yn flaenorol wedi ei gyllido o ffynnonellau arall.

Teitl	Disgrifiad	Statudol/ Dewisol	Rhagamcan Cyfredol £'m	Rheswm am y Pwysau
Amgylchedd a Thechnegol:				
Pwysau Statudol/ Rheoleiddiol/ Contract	Pwysau o ganlyniad i newidiadau statudol neu rheoleiddiol neu adewyddu contractau arbennig.	Gorfodol	0.220	Bydd 2 o'r contractau'n ddibynol ar ganlyniad y cynigion arbedion.
Atgyweiriadau a chynnal a chadw	Atgyweiriadau a cynnal a chadw cyffredinol oherwydd cost cynyddol o adeiladau'n mynd yn hyn a chynnal a chadw ffyrdd tramwy cyhoeddus er mwyn cwrdd â thargadau LIC	Dewisol	0.037	Daw'r adeiladau i angen fwy o atgyweiriadau a cynnal a chadw. Ffyrdd tramwy cyhoeddus yn flaenorol wedi eu cyllido gan ffynhonnellau arall.
Cynllunio Rheoli Cyrchfan	Gyrrir hyn gan LIC a chymeradwywyd gan y Comisiynwyr yn 2011. Denu mwy o ymwelwyr i'r Ynys a gwella'r profiad.	Dewisol	0.042	I annog mwy o niferoedd o ymwelwyr.
ETHOS Môn: Rhaglen Newid Diwylliant Corfforaethol	Trawsnewid y diwyllaint o CSYM a creu ethos sefydliad newydd i ddarparu gwelliannau a newidiadau cynaladwy.	Dewisol	0.035	Yn flaenorol wedi ei gyllido o ffynonellau arall.
Costau Ailstrwythuro Cyfredol	I gyllido cyllidebau'n llawn	Dewisol	0.016	I gyllido cyllidebau'n llawn
Prosiect Datblygu Cynaladwy	Integreiddio datblygiadau cynaladwy i fewn i weithgareddau'r cyngor yn dilyn argymhellion y Comisiwn Archwilio.	Dewisol	0.025	Argymhellion y Comisiwn Archwilio
Rheoli Asedau	Cynnal cynllun yn arwain at ddefnydd targedol o adnoddau prin.	Dewisol	0.040	Fel y disgrifiad.
Cyllid:				
Cryfhau Corfforaethol	Cryfhau capasiti'r canol corfforaethol i sicrhau rhoddir cefnogaeth digonol i'r sefydliad i rhoi cymorth i ddarparu gwasanaethau gwerth am arian i boblogaeth Ynys Môn.	Dewisol	0.500	Mae'r ffocws hanesyddol ar wasanaethau rheng flaen wedi golygu fod gallu'r gwasanaethau corfforaethol i ddarparu'r cefnogaeth angenrheidiol i'r sefydliad wedi cael ei erydu.

Teitl	Disgrifiad	Statudol/ Dewisol	Rhagamcan Cyfredol £'m	Rheswm am y Pwysau
Gwasanaethau Cymdeithasol a Tai:				
Sefydlu Asiantaeth Gosod Cymdeithasol	Cynnig buddsoddi i arbed i sefydlu asiantaeth gosod tai cymdeithasol a fyddai'n gweithredu fel yr hwylusydd a'r gwarantwr i'r berthynas landlord tenant. Byddai hyn yn atgyfnerthu yr holl briosectau lletya dros dro, atal a diwedd dyletswyddau.	Dewisol	0.110	Mae hwn yn gynnig twf, yn edrych i gynhyrchu arbedion, drwy atgyfnerthu gwasanaethau a gweithredu fel cysylltydd pwynt sengl.
Remandio Gorchmynion Llys	O 1 Ebrill cost gorchmynion llys, bydd cost llawn remandio yn disgyn ar y llywodraeth lleol. Yn flaenorol dim ond treuan o'r gost roedd rhaid i'r Awdurdod ei gyllido.	Gorfodol	0.029	Newidiadau yng nghyllido o dreuan o'r gost i gost llawn. Mae hyn yn angen statudol
Ymateb i Ddiffyg Capasiti Hanesyddol	Cryfhau'r capasiti oddi fewn Gwasanaethau Plant er mwyn galluogi'r adran i gwrdd a'i oblygiadau statudol yn ymwneud ag amddiffyn plant bregus.	Gorfodol (£27.5k)/ Dewisol (£301.5k)	0.329	Adolygu'r gwasanaeth a'r adroddiadau gan CSSIW yn 2009 a 2011 a oedd wedi darganfod methiannau difrifol.
Cryfhau Pwrcasu a Chontractau	Capasiti ychwanegol i reoli a monitro'r holl gontractau gyda darparwyr mewnol ac allanol a darparu mewnbwn mwy effeithiol i'r prosiectau cydweithio Gogledd Cymru.	Gorfodol	0.039	Buddsoddi i arbed, gyda gwell negodi contract. Monitro mwy effeithiol o gontractau i wireddi cydymffurfiaeth contract, arbedion effeithiolrwydd, ailnegodi contract, cryfhau manyleb gwasanaeth i fonitro canlyniadau, allanoli gwasanaethau.
Cyfanswm			1.764	